

Parlamentarsed uudised

Piret Viljamaa (RiTo 9), Eesti Rahvusraamatukogu parlamendiinfo keskuse infospetsialist

Välisriikide parlamentide uudiseid 2005. aasta novembrist 2006. aasta aprillini.

Uudistest valiku tegemisel on kasutatud elektroonilisi infoallikaid: uudisteagentuuride ja meediaväljaannete andmebaase, täistekstandmebaasi EBSCO ning parlamentide kodulehekülgedel leiduvaid materjale.

Albaania

Albaania president Alfred Moisiu saatis parlamenti tagasi seaduse, mis sätestas, et ebaseaduslikult püstitatud hoonete aluse maa saavad erastada hooned ehitanud inimesed, ilma et neilt nõutaks seadusvastase tegevuse eest kompensatsiooni. Seadus oli parlamendis vastu võetud napi häälteenamusega mõni nädal varem. President viitas vastuolule põhiseaduse ja asjaõigusseadusega. Peaminister Sali Berisha lubas seaduse parlamendis teist korda läbi suruda, kuid enamik Albaania poliitikavaatlejaid arvab, et see ei õnnestu. Viimase 15 aasta jooksul on umbes 300 000 albaanlast ilma loata rajanud endale kodu suurte linnade naabrusesse. Berisha valitsus tahab need ehitised n-ö legaliseerida, kuid vastaste sõnul on maa esialgsed omanikud sama kehval majanduslikul järjel kui illegaalsed ehitajad. Kavas oli illegaalsete ehitiste alune maa selle tegelikelt omanikelt ära võtta ning omavalitsustele anda. Hiljem oleks illegaalselt maja ehitanutel avanenud võimalus maa endale osta. Maa tegelikud omanikud oleksid saanud kompensatsiooni turuhinna alusel.

Office of President, 17.03.2006, "President Moisiu returned the law "On the Legalization, Urbanization and Integration of the Buildings without Permits" to the Assembly to be reviewed". - <http://www.president.al/english/pub/info.asp?id=1253>

The European Weekly: New Europe, 26.03.-1.04.2006, "Trouble in parliament over occupied lands".

Belgia

2005. aasta detsembris võttis Belgia parlamenti alamkoda 77 poolt- ja 62 vastuhäälega vastu seaduse, mis annab samasoolistele paaridele lapsendamisõiguse. Vasakpoolsed parteid toetasid seadust, Kristlikud Demokraadid ja Flaami Huvi olid vastu. 2006. aasta kevadel kiitis seaduse 34 poolt- ja 33 vastuhäälega heaks ka parlamenti ülemkoda. Belgias on homoabielud lubatud juba kaks aastat. Belgia on Rootsi ja Hispaania järel kolmas Euroopa Liidu riik, kus samasoolistel abielupaaridel on lubatud lapsi adopteerida.

AFP-BNS, 2.12.2005, "Belgia homopaarid said lapsendamisõiguse";

BBC News, 2.12.2005, "Belgium backs gay adoption plans". - <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/4491688.stm>

AFP-BNS, 21.04.2006, "Belgia andis homopaaridele lapsendamisõiguse".

Gruusia

Gruusia parlamendi esimees Nino Burdžanadze esines avaldusega, milles väitis, et ei näe mingit mõtet Gruusia jätkamisel SRÜ koosseisus. Samal päeval lükkas avalduse ümber peaminister Zurab Nogaideli, kes kinnitas, et Gruusia SRÜ-st väljaastumise küsimust pole tõstatatud. Parlamendi esimees ütles oma avalduses, et Gruusia on ainus SRÜ riik, kellel on Venemaaga viisarežiim ning kes ei saa Venemaa turul müüa oma tsitruselisi, teed ja veine. 2006. aasta märtsis otsustas Venemaa tarbijakaitseamet, et Gruusia veinid ei vasta kehtivatele standarditele ning aprilli algul keelati Moldova ja Gruusia veinide müük. Eelmisel aastal importis Venemaa 50 miljonit pudelit Gruusia veine, kolmandiku Gruusia veiniekspordist.

Xinhua News Agency, 11. 04. 2006, "Georgia to stay in CIA: prime minister". - http://news.xinhuanet.com/english/2006-04/12/content_4413116.htm

Gruusia parlament ratifitseeris Vene sõjaväebaaside likvideerimist käsitleva leppe. Venemaa ja Gruusia vahel sõlmitud lepingu kohaselt viiakse Vene väed Gruusiast välja 2008. aasta lõpuks. Pärast Nõukogude Liidu lagunemist jäi Gruusiasse neli Venemaa sõjaväebaasi, millest kaks on likvideeritud. Praegu on Gruusias veel ligikaudu 3000 Vene sõdurit. Opositsiooni hinnangul on lepingus punkte, mis ohustavad Gruusia riiklikke huve, näiteks Gruusia-Vene terrorivastase keskuse loomise kava. Keskus peaks tulevikus asuma likvideeritavas sõjaväebaasis Bathumis.

Interfax-BNS, 13.04.2006, "Gruusia parlament arutab baaside väljaviimisleppe ratifitseerimist";

Xinhua News Agency, 13.04.2006, "Georgia ratifies agreements on pullout of Russia military bases". - http://news3.xinhuanet.com/english/2006-04/14/content_4422338.htm

Hispaania

Tänavu märtsis võttis Hispaania parlamendi alamkoda 189 poolt- ja 154 vastuhäälega vastu seaduse, mis annab Kataloonia piirkonnale senisest suurema autonoomia. Vastu hääletasid suurim opositsioonierakond Rahvapartei ja mitu väiksemat parteid, nende hulgas Kataloonia Rahvuspartei. Rahvapartei sõnul ohustab seadus Hispaania ühtsust, katalaani partei leiab, et seadus annab Katalooniale liiga vähe iseseisvust. Seaduse kohaselt läheb Kataloonia otsesesse käsutusse senise 33% asemel 50% piirkonna tulumaksust. Sotsialistlik valitsus tahab sama korra kehtestada kõigis autonoomsetes piirkondades, enne kui see Kataloonias rakendub.

Seaduse peab heaks kiitma ka Senat ning seejärel pannakse ta Kataloonia provintsis rahvahääletusele, mis peaks toimuma juunis. Mõni päev pärast seda, kui teksti oli Katalooniale lisatud määratlus *nación*, mis tähendab riiki, kuulutas terroriorganisatsioon ETA

välja alalise relvarahu. Autonoomiavastane Rahvapartei pöördus protestiga Hispaania Konstitutsioonikohtusse.

BBC News, 30.03.2006, "Spain MPs back Catalonia autonomy". - <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/4860244.stm>

Reuters-BNS, 31.03.2006, "Hispaania kongress kiitis Kataloonia seaduse heaks".

Holland

Hollandi parlamendi liige Sharon Dijksma tegi ettepaneku küsida haritud koduperenaistelt tagasi osa kooliraha. Hollandi Tööpartei liige põhjendas oma ettepanekut vajadusega kaasata tööellu rohkem naisi. Tema sõnul läheb ühiskonna kinnimakstud haridus ning selleks tehtud investeering kaotsi, kui emad tööle ei lähe. Holland kuulub töötavate naiste osakaalu poolest tööstusriikide tippu, kuid suur osa Hollandi naistest eelistab töötada osalise tööajaga või jääda koju pere eest hoolitsema. Statistika andmeil on töötavate naiste osa aastail 2001-2005 tõusnud 55,9%-lt 58,7%-le.

Expatica News, 22.03.2006, "Penalise educated stay-at-home women". - http://www.expatica.com/source/site_article.asp?subchannel_id=1&story_id=28628&name=Penalise+educated+stay-at-home+women+-+PvdA

India

India telejaamad Aaj Tak ja Star News TV paljastasid India parlamendis levinud pistisevõtmise. Telejaama Aaj Tak ajakirjanikel õnnestus vahele võtta 11 parlamendiliiget, kes nõustusid altkäemaksu eest esitama parlamendi istungeil maksja tellitud küsimusi.

Paar nädalat hiljem näitas telejaam Star News TV kaadreid nn välkoperatsioonist, mille raames nõustus seitse parlamendiliiget 5-45%-lise "tasu" eest eraldama summasid, mida nad võivad jagada oma valimisringkonnas arenguprojektideks. Kõigil India parlamendi liikmeil on õigus oma äranägemisel kasutada 20 miljonit ruupiat (5,8 miljonit Eesti krooni) oma valimisringkonna arenguprojektide rahastamiseks.

Star TV andmeil osutus üks parlamendiliige siiski ausaks ning keeldus rahaeralduse eest pistist võtmast.

The Tribune, 13.12.2005, "It's a shame". - <http://www.tribuneindia.com/2005/20051213/edit.htm>

AFP-BNS, 20.12.2005, "India telejaam näitas taas parlamendiliikmeid pistist küsimas".

Itaalia

2005. aasta novembris kiitis Itaalia Senat 170 poolt- ja 132 vastuhäälega heaks seaduse, mis käivitab kuuekümne aasta järel põhiseaduslikud reformid. Selle seadusega, mille

vastuvõtmist toetas Põhja Liiga, vähendatakse parlamendi mõlema koja liikmete arvu ja tugevdatakse maakondade omavalitsuste võimu. 20 Itaalia regiooni saavad senisest suuremad volitused näiteks meditsiini- ja haridusküsimuste otsustamisel. Samal ajal tugevneb peaministri positsioon. Peaminister võib määrata ja vabastada ministreid ning parlamendi laiali saata. Presidendi võim väheneb ning Senat hakkab lahendama regioonide küsimusi. Reformiga kehtestatakse parlamendiliikmetele ka uued vanusepiirid: seni võis alamkoja liikmeks saada 25-aastane kodanik, nüüd langetatakse vanusepiiri 21 aastani, senaatori puhul on vanusepiirang senise 40 asemel 25 aastat. Presidendiks võib kandideerida vähemalt 40-aastane Itaalia kodanik (seni 50-aastane). Võim antakse üle regioonidele 2012. aastast alates, osa konstitutsioonilisi muudatusi hakkab kehtima alles 2015. aastal. Reformi vastaste sõnul kasvab edaspidi lõhe rikka Põhja-Itaalia ja vaese Lõuna-Itaalia vahel. Reformikava ei saanud 2/3 häältest, seetõttu pannakse seadus rahvahääletusele. Kui seadus rahvahääletusel heaks kiidetakse, valib Itaalia peaministri edaspidi rahvas otse.

BBC News, 16.11.2005, "Italy Senate passes reform bill". –
<http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/4441436.stm>

Italy Magazine, 17.11.2005, "Controversial government reform approved". –
<http://www.italymag.co.uk/2005/news-from-italy/current-affairs/controversial-government-reform-approved>

Tänavu 9.–10. aprillil toimunud Itaalia parlamendi valimistel said opositsioonilised vasaktsentristid parlamendi alamkojas napi enamuse – vasaktsentristid 49,8%, paremtsentristid 49,7% häältest. Osalemisprotsent oli 83%, kuid kehtetuid hääletamissedeleid oli mõningail andmeil kuni pool miljonit. Uue valimiseseaduse kohaselt saab valimistel võitnud koalitsioon alamkojas automaatselt 55% kohtadest ehk 630-st 340 kohta. Senatis said vasaktsentristid 158, Silvio Berlusconi juhitud paremjõud 156 kohta. Senati kohtade jaotuse otsustasid välismaal elavate Itaalia kodanike hääled. Esmakordselt oli neil õigus hääletada välisriigis ning ka ise kandideerida. Neile eraldati alamkojas 12 ja Senatis 6 kohta.

Peaminister Berlusconi nõudis valimistulemuste ülekontrollimist. Berlusconi on esimene Itaalia peaminister pärast Teist maailmasõda, kelle valitsus on püsinud valimistest valimisteni, kuid riigi majandusseis pole kiita. Vasaktsentristide juht Romano Prodi lükkas tagasi Berlusconi ettepaneku moodustada suur koalitsioon.

Swissinfo, 11.04.2006, "Voting results hang on Italians abroad". –
<http://www.nzz.ch/2006/04/11/eng/article6621173.html>

BBC News, 12.04.2006, "Berlusconi disputes Prodi victory". –
<http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/4900986.stm>

Leedu

2006. aasta aprillis tagandati Leedu võimuliitu kuuluva Uue Liidu liider Arturas Paulauskas Seimi esimehe ametist. Paulauskasele umbusalduse avaldamise poolt hääletas 94, vastu oli 11 parlamendiliiget. Reglemendi kohaselt tagandatakse Seimi esimees ametist, kui seda nõuab üle poole parlamendi koosseisust. Leedu Seimis on kokku 141 kohta.

Paulauskase tagandamine seab ohtu neljast parteist koosneva koalitsiooni püsimise, sest Uue Liidu esindajad hoiatasid, et Paulauskase tagandamise korral tõstatab partei küsimuse võimuliitu jäämise otstarbekusest. Umbusaldushääletusele eelnenud arutelu käigus avaldasid opositsiooni esindajad muret Seimi kantseleis ilmnunud kuritarvituste üle, mis tagandamise algatajate arvates oli Paulauskase puuduliku juhtimise tulemus. Aprilli algul jõudsid ajakirjandusse teated, et Seimi kantselei ametnikud, samuti parlamenti teenindavate asutuste ja esimehe sekretariaadi töötajad kasutavad ametiautosid ka eraotstarbel, sealhulgas pereliikmete sõidutamiseks ning koerte jalutama viimiseks.

BNS, 11.04.2006, "Leedu seim tagandas Paulauskase spiikriametist".

Läti

Tänavu märtsi algul võttis Läti Seim vastu kodukorra parandused, mis lisavad reglementi parlamendiliikme eetikakoodeksi. Eetikakoodeksi eesmärk on seletuskirja kohaselt "kehtestada kõrged käitumisstandardid ja tõsta ühiskonna usaldust Seimi vastu". Koodeksi järgi peab parlamendiliige avalikes sõnavõttudes vältima solvavaid sõnu ja žeste, hoiduma Seimi kõnepuldil eneseimetlusest, vältima huvide konflikti ning mitte minema üritustele, milles osalemine võiks kahjustada parlamendi mainet. Parlamendiliikmel on keelatud kasutada konfidentsiaalset teavet omakasu eesmärgil ja avalikes kohtades. Suhtlemisel avalikkuse ja ajakirjanikega peab ta olema viisakas ja vastutulelik. Küsimustele vastamisel ei tohi kõrvale põigelda, kui need ei puuduta eraelu või salajast informatsiooni. Koodeksi rikkujat saab hoiatuse, sellest teatatakse Seimi istungil ja ametlikus teatajas *Latvijas Vēstnesis*.

BNS, 4.03.2006, "Läti saadikud peavad õppima keelt talitsema".

2006. aasta märtsis otsustas Läti Seimi õiguskomisjon avalikustada endise Nõukogude Liidu Julgeolekukomitee (KGB) agentide nimed, avaldades riigi kulul nende nimekirjad ametlikus teatajas *Latvijas Vēstnesis*. Ligikaudu 4500 isiku nimekirjale lisatakse selgitav artikkel, kus märgitakse, et nimekiri ei pruugi olla täielik ning pole ka täpselt teada, kas agendid tegutsesid majanduse või ideoloogia vallas. Loetelusse kavatsetakse panna ees- ja perekonnanimed ning agendinimed, võib-olla ka sünniajad, samuti märkida ära need, kes on oma koostöö KGB-ga üles tunnistanud.

Läti Seim otsustas endiste KGB agentide nimed avalikustada 2004. aasta mais, kuid siis saatis president KGB dokumentatsiooni säilitamise seaduse parandused Seimi tagasi.

BNS, 7.03.2006, "Lätis avalikustatakse kõik kunagised KGB agendid".

Poola

Möödunud aasta lõpus võttis Poola Seim vastu seaduse, mis sätestab, et iga sündinud lapse kohta makstakse lapse emale ühekordset toetust 1000 zlotti (258 eurot), väikese sissetulekuga naised saavad topeltsumma. Poola sündimus on Euroopa madalaimaid ning valitsus on lubanud peresid abistada. Seimis võeti vastu kavandatust laiaulatuslikum toetusprogramm ning valitsus peab nüüd leidma lisaraha.

BBC News, 29.12.2005, "Polish women offered baby bonus". – <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/4567224.stm>

2006. aasta märtsis võttis Poola Seim 242 poolt- ja 163 vastuhäälega vastu avalduse, milles kritiseeritakse Poola keskpanga juhi Leszek Balcerowiczi tegevust kahe Poolas tegutseva Itaalia pangale Unicredito kuuluva panga ühinemisprotsessis. Parlamendiliikmed nõudsid avalduses Poola huvides tegutsemist. Tehti ettepanek luua komisjon, mis uuriks pärast kommunismi kokkuvarisemist toimunud arvukaid pankade privatiseerimisi. Viimast pankade ühinemist on kritiseerinud valitsev Seaduse ja Õigluse Partei, väites, et sellele järgnevad koondamised. Kardetakse ka tihenevat konkurentsi riigile kuuluva Poola suurima panga PKO-ga. Parlamendiliikme Marek Jureki sõnul tuleb analüüsida, miks on Poola pangandus vähem rahvuslik kui mujal Euroopas. Keskpanga juht Leszek Balcerowicz süüdistab Poola Seimi keskpanga sõltumatuse printsiibi ning sellest tulenevalt põhiseaduse rikkumises.

International Herald Tribune, 16.03.2006, "Polish privatization inquiry aims at central banker". – <http://www.ihf.com/articles/2006/03/15/business/polbank.php>

Prantsusmaa

Prantsusmaal on tõsist kriitikat esile kutsunud autoriõiguse seaduse täiendused, mille parlamendi alamkoda lisas valitsuse esitatud seaduseelnõule. Algselt oli valitsusel kavas digitaalse autoriõiguse seadust karmistada. Seaduseelnõu vastu on protestinud prantsuse muusikud ning kino- ja muusikatööstuse esindajad, väites, et muudatused rikuvad autoriõigust. Seadusemuudatustes lubatakse väikese tasu eest isiklikuks tarbeks Internetist muusikat ja filme alla laadida, mis on vastuolus Euroopas levinud seisukohtadega. Seaduseelnõu peab heaks kiitma ka Senat.

Xinhua News Agency, 22.12.2005, "France legalises music, movies download on Internet". – http://news.xinhuanet.com/english/2005-12/23/content_3958357.htm

Protestiks Jaapani firma kavatsuse vastu sulgeda tema valimispiirkonnas värvitehas kuulutas Prantsuse parlamendi liige Jean Lassalle välja näljastreigi ning saavutas oma eesmärgi – tehaseomanik jätkab investeringuid. Parementsentristliku partei Ühendus Prantsuse Demokraatia Eest liige pidas söömata vastu 39 päeva ning kaotas 21 kilo. Jaapani ettevõtte annab Accous' külas tööd umbes 150 inimesele.

BBC News, 14.04.2006, "French MP hunger strike wins deal". – <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/4909796.stm>

Rootsi

Rootsi parlamendis on tekitanud erimeelsusi valitsuse ettepanek võtta vastu seadusemuudatused, mis annavad politseile õiguse paigaldada eraisikute kodudesse pealtkuulamise seadmeid. Pealtkuulamist lubatakse, kui kahtlusalune võib olla sooritanud kuriteo, mille eest süüdimõistmisel ootaks teda vähemalt nelja-aastane vanglakaristus. Rootsi parlamendi liige ja Keskpartei juht Maud Olofsson lubas takistada seadusemuudatuste vastuvõtmist, kui seaduseelnõu teksti ei muudeta. Parlamendi reeglistik näeb ette, et 1/6 parlamendiliikmete toetusel võib indiviidi vabadust ja õigusi piirava seaduseelnõu menetlemise aastaks edasi lükata. Keskpartei nõuab eelnõu täiendamist punktidega, milles sätestatakse, et ajalehtede ja ajakirjade toimetusi ei tohi pealt kuulata ning et inimesi, keda on alusetult pealt kuulatud, tuleb sellest teavitada ning neile valuraha maksta. Justiitsminister Thomas Bodströmi sõnul pole valitsusel kavas eelnõu teksti muuta.

The Local: Sweden's News in English, 10.03.2006, "Bugging allowed under new deal". - <http://www.thelocal.se/article.php?ID=3242&date=20060310>

The Local: Sweden's News in English, 25.03.2006, "Centre party to block bugging law". - <http://www.thelocal.se/article.php?ID=3374&date=20060325>

Saksamaa

Saksamaa parlamendis algasid arutelud riigi föderaalsete struktuuri muutmiseks. Tegemist on põhiseaduse kõige ulatuslikuma muutmisega pärast 1949. aastat. Reform annaks liidumaadele senisest suuremad õigused näiteks haridus- ja keskkonnaküsimuste otsustamisel. Globaliseerumise tõttu on kasvanud valdkondade hulk, kus seadusi teeb riigi halduskeskus. Praeguse süsteemi kohaselt tuleb ligikaudu 60% seadustest vastu võtta nii parlamendi alam- kui ka ülemkojas. Mitmed seaduseelnõud on jäänud vastu võtmata, sest *Bundestag*'s ja *Bundesrat*'s on poliitiliste jõudude vahekord erinev. Reformikava kohaselt väheneks seaduste hulk, millele *Bundesrat* võib veto panna. Parlamendidebatis nimetas opositsioonilise Roheliste Partei fraktsiooni esinaine Renate Künast eelnõu ebaõnnestunuks. Tema sõnul ei kiirenda reformid otsuste langetamist. Isegi koalitsiooni kuuluva Sotsiaaldemokraatliku Partei fraktsiooni esimehe Peter Strucki sõnul vajab eelnõu täiendamist.

Põhiseaduse muutmiseks tuleb muudatused vastu võtta parlamendi mõlemas kojas 2/3 häälteenamusega.

Deutsche Welle, 10.03.2006, "Germany starts constitutional overhaul". - <http://www.dw-world.de/dw/article/0,2144,1929167,00.html>

Deutsche Welle, 10.03.2006, "Opposition criticizes federalism reform plan". - <http://www.dw-world.de/dw/article/0,2144,1930683,00.html>

Serbia–Montenegro

Montenegro parlament otsustas ühehäälselt korraldada 2006. aasta mais referendumi Montenegro eraldumiseks Serbiast. Eraldumiseks peab selle poolt olema vähemalt 55%

hääletanutest. Kui referendum ebaõnnestub, võib seda korrata alles kolme aasta pärast. Opositsioonilise Sotsialistliku Rahvapartei juht Predrag Bulatović kutsus üles referendumil osalema, sest suurem osalusprotsent aitab säilitada Serbia–Montenegro liitu.

Xinhua News Agency, 3.03.2006, "Montenegrin parliament sets May 21 for independence referendum". – http://news3.xinhuanet.com/english/2006-03/03/content_4250463.htm

Soome

Soome *Eduskunta* võttis 164 poolt- ja 9 vastuhäälega vastu kriisijuhtimise seaduse, mis asendab senist rahukaitseseadust. Vastu hääletasid viis Vasakliidu, kaks Kristlike Demokraatide ja kaks partei *Perussuomalaiset* liiget. Valitsuse seaduseelnõu menetleti kiirkorras, parandusi tegemata. Uue seaduse kohaselt võivad Soome sõdurid edaspidi osaleda Euroopa Liidu sõjalistes operatsioonides ka ÜRO mandaadita, Euroopa Liidu või mõne muu rahvusvahelise organisatsiooni otsuse põhjal. Seni võis Soome oma rahukaitsejõude kasutada üksnes ÜRO või OSCE loal. Seadus võeti vastu eriseadusena, sest valitsus soovis otsustusõiguse anda presidendile, põhiseaduskomisjon aga valitsusele. Seaduse vastuvõtmisega oli kiire, sest Soome osaleb Euroopa Liidu kiirreageerimisväe lahingurühmade tegevuses. Euroopa Liit tahab tulevikus takistada Rwanda genotsiidi taoliste massimõrvade toimumist ka ÜRO tegevusetuse korral.

YLE 24 Uutiset, 26.03.2006, "Eduskunta hyväksyi kriisinhallintalain". – <http://www.yle.fi/uutiset/haku.php?action=page&id=217213&search=eduskunta>

Suurbritannia

Suurbritannia parlamendi alamkoda võttis vastu loomade heaolu seaduse, millega karmistatakse nõudeid lemmikloomapidajatele. Näiteks keelatakse loomade müümine alla 16-aastastele isikutele, seni oli piiriks 12 eluaastat. 476 poolt- ja 63 vastuhäälega keelustati sabade kärpimine, välja arvatud teenistuskooertel ja meditsiinilistel põhjustel. Uus seadus lubab inspektoril siseneda eluruumidesse ning vajadusel väärsti koheldud loom omanikult ära võtta. Seadus peaks jõustuma 2006. aasta suvel.

BBC News, 15.03.2006, "MPs vote for dog tail docking ban". – http://news.bbc.co.uk/1/hi/uk_politics/4807372.stm

Animal Welfare Bill. –

<http://www.publications.parliament.uk/pa/cm200506/cmbills/117/2006117.pdf>

Suurbritannias jõustus järjekordne terrorismivastane seadus. Lordide Koda kiitis seaduse lõpuks heaks, eelnenud arutelude käigus lükati see viis korda tagasi. Vastu hääletasid konservatiivid ja liberaaldemokraadid. Seaduse kohaselt on keelatud ülistada terrorismi ning levitada terroristlikke väljaandeid, korraldada terroristlikku väljaõpet ja selles osaleda. Kritiseerijate sõnul on seadus liiga üldsõnaline ning ähvardab piirata sõnavabadust. Nii võiks vägivalda õhutamise eest edaspidi karistada igasuguse režiimi vastu võitlejaid. Arutelude

käigus hääletati välja paragrahv, mis oleks lubanud politseil kahtlusaluseid kuni 90 päeva süüdistust esitamata kinni pidada.

Ühel ajal terrorismivastase seadusega kiideti heaks ka isikutunnistuste seadus ning immigratsiooniseaduse täiendused. Poleemikat tekitanud isikutunnistuste seadus paneb aluse Suurbritannia elanike rahvusliku andmebaasi loomisele, kuhu talletatakse kõigi täiskasvanute biomeetrilised andmed. Kava kohaselt võetakse 2008. aastast alates koos isikutunnistuse või passi taotlusega täiskasvanuilt 10 sõrme jäljed, mõlema silmaiirise kujutis ja foto.

Telegraph, 31.03.2006, "ID card laws gain Royal Assent in return to the wartime past". – <http://www.telegraph.co.uk/news/main.jhtml?xml=/news/2006/03/31/nid31.xml&sSheet=/news/2006/03/31/ixhome.html>

BBC News, 13.04.2006, "New terror law comes into force". – http://news.bbc.co.uk/1/hi/uk_politics/4905304.stm

Šveits

Möödunud aasta lõpus võttis Šveitsi parlament vastu ranged välismaalaste- ja asüüliseadused. Vasakjõudude vastuseisust hoolimata võeti asüüliseadus alamkojas vastu 108 poolt- ja 69 vastuhäälega ning välismaalaste seadus 106 poolt- ja 66 vastuhäälega. Senat kiitis seadused heaks sama ülekaaluka häälteenamusega. Sotsiaaldemokraatlik Partei ja Roheliste Partei lubasid mõlemad seadused panna rahvahääletusele, sest need rikuvad rahvusvahelisi seadusi ning Šveitsi põhiseadust. Uue seaduse kohaselt ei saa põgenikud, kelle asüülitaotlus jääb rahuldamata, enam toetust ning neid võib enne maalt väljasaatmist kuni 18 kuud vahi all pidada. Isikut tõendavate dokumentideta asüülitaotlejad peavad tõendama, et nad pole ise oma olukorras süüdi. Ajutiselt asüüli saanutel on õigus oma perekond Šveitsi tuua alles pärast kolme aasta möödumist. ÜRO põgenike ülemkomissari esindaja hinnangul on Šveitsi uus pagulaspoliitika Euroopa rangeimaid. Parempoolsete hinnangul pakub uus süsteem tõhusamat kaitset asüülitaotluste kuritarvitamise vastu.

Swissinfo, 16.12.2005, "Parliament adopts tough new asylum law". – <http://www.swissinfo.org/sen/swissinfo.html?siteSect=105&sid=6324700&cKey=1134752048000>

Tadžikistan

Parlamendi alamkojas vastuvõetud perekonnaseaduse täienduste kohaselt on Tadžikistanis keelatud lapsi välismaalastele adopteerida. 1999. aastast kehtinud seadus seda otseselt ei keelanud, välismaalased on sel ajavahemikul adopteerinud 20 last. Valdavalt põllumajanduslikus riigis pole lapsendamine eriti laialt levinud. UNICEF-i andmeil oli 2004. aastal Tadžikistani lastekodudes 11 000 last, kellest 80% pole orvud, nende vanemad on vaesuse ja tööpuuduse tõttu läinud välismaale tööd otsima.

RIA Novosti, 12.04.2006, "Tajikistan bans foreign adoptions". – <http://en.rian.ru/world/20060412/45749101.html>

Tšehhi

2006. aasta veebruaris pani Tšehhi president Václav Klaus veto samasooliste partnerluse seadusele. Parempoolsete vaadetega Klaus põhjendas seaduse tagasilükkamist väitega, et see suurendab riigi reguleerivat võimu ning kopeerib korraldust, mis on õigustatud üksnes traditsioonilise perekonna puhul. Pärast sotsiaaldemokraadist peaministri Jiri Paroubeki tugevat toetusavaldust võeti seadus vastu parlamendi mõlemas kajas, vastu hääletasid ainult väiksema partnerina valitsuskoalitsiooni kuuluvad kristlikud demokraadid. Kuigi seadus ei anna samasoolistele paaridele lapsendamisõigust, võimaldaks see neil oma kooselu ametlikult registreerida ja koos lapsi kasvatada. Märtsis hääletas alamkoda uuesti seaduse vastuvõtmise poolt, seadus sai vastuvõtmiseks vajalikud 101 poolthäält.

Reuters–BNS, 16.02.2006, "Tšehhi president pani homopartnerlusseadusele veto";

Xinhua News Agency, 15.03.2006, "Czech parliament approves same–sex law". – http://news3.xinhuanet.com/english/2006–03/16/content_4308864.htm

Ukraina

Ukraina parlamendi valimistel võitis kõige rohkem kohti ekspeaminister Viktor Janukoviči juhitud opositsiooniline Regioonide Partei, mis sai 32,12% häältest. Teiseks tuli 22,27%–ga Julia Tõmošenko blokk ja kolmandaks 13,94%–ga president Viktor Juštšenko juhitud Meie Ukraina.

Natalja Vitrenko blokk, mis jäi parlamendis esinduseta, püstitas Kiievi kesklinnas kümneid telke, nõudes häälte korduslugemist. Häälte ülelugemine Kiievis tuli arutusele ka Ukraina Ülemraadas, kuid ettepanek lükati tagasi. Seda toetas istungil viibinud 386–st parlamendiliikmest 198. Häälte ülelugemine oleks ametlike valimistulemuste väljakuulutamise tükiks ajaks edasi lükanud.

AFP–BNS, 30.03.2006, "Ukraina lõplikud valimistulemused kinnitavad Moskva–meelsete võitu";

AFP–Interfax–BNS, 1.04.2006, "Ukraina väikepartei nõuab häälte korduslugemist, püstitab Kiievis telke";

Interfax–BNS, 4.04.2006, "Ukraina parlament ei soovinud häälte ülelugemist".

Ungari

2006. aasta aprillis kahes voorus toimunud Ungari parlamendi valimised võitis sotsialistide juhitud koalitsioon. Peaminister Ferenc Gyurcsány valitsus on Ungaris esimene teiseks järjestikuseks ametiajaks tagasivalitud valitsus pärast kommunismi kokkuvarisemist.

Valimiste teine voor korraldatakse siis, kui ühes ringkonnas ei saa ükski kandidaat üle 50% häältest. Esimese ringi järel jagati 386 mandaadist välja 213. Kui pärast teist vooru oli loetud 98% häältest, võitsid Ungari Sotsialistlik Partei ning nende partnerid Vabad Demokraadid 386–kohalises parlamendis 210 mandaati. Eelmises parlamendikoosseisus kuulus koalitsioonile 198 kohta. Esialgsete tulemuste kohaselt oli endise peaministri Viktor Orbáni juhitalval Fideszi parteil 164, Ungari Demokraatlikul Foorumil 11 parlamendikohta.

Peaminister Ferenc Gyurcsány sotsialistide esimene suur ülesanne on vähendada Ungari eelarvedefitsiidi ning vältida finantskriisi sattumist. Analüütikud ärgitavad uut valitsust läbi viima majandusreformi paljudes valdkondades, alustades haldusküsimustest ja lõpetades tervishoiuga.

BBC News, 23.04.2006, "Hungary socialists win new term". – <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/4935474.stm>

Reuters–AFP–BNS, 23.04.2006, "Ungari parlamendivalimised võitis koalitsioon".

Venemaa

2005. aasta lõpus võttis Venemaa Riigiduum 357 poolt– ja 20 vastuhäälega vastu mittetulundusühingute seaduse. Selle kiitis 153 poolthäälega heaks ka Föderatsiooninõukogu ning allkirjastas president Vladimir Putin. Seadusega piiratakse mittetulundusühenduste tegevusvõimalusi, eelkõige nende toetamist välismaalt. Muudatuste taga nähakse riigivõimude soovi peatada valitsuse suhtes kriitiliste organisatsioonide tegevus. Seadus keelab välismaa mittetulundusühenduste tegevuse Venemaal ning piirab vene ühenduste võimalusi kasutada välisraha või rakendada tööle välismaalasi.

Reuters–AFP–BNS, 23.12.2005, "Vene riigiduum kinnitas vastuolulise vabaühenduste seaduse";

Interfax–BNS, 17.01.2006, "Venemaa uus MTÜ–de seadus jõustub 90 päeva pärast".

Venemaa Riigiduum aseesimees Vladimir Žirinovski esines avaldusega, milles toetas Tšetšeenia asepeaministri Ramzan Kadõrovi seisukohta polügaamia vajalikkusest. Vladimir Žirinovski sõnul on mõte polügaamiast õige ning ta tegi ettepaneku seda kogu Venemaal juurutada. Põhjenduseks tõi ta 10 miljonit üksikut naist Venemaal ning lubas, et Riigiduum arutab seda küsimust juba 2006. aasta kevadistungjärgul.

Märtsis tegi Ülevenemaalise Avaliku Arvamuse Uurimise Keskus küsitluse, milles uuriti, keda peab vene rahvas vaimukaimaks Venemaa poliitikuks ning kelle üle kõige rohkem nalja visatakse. Mõlema nimekirja eesotsas oli Liberaaldemokraatliku Partei liider Vladimir Žirinovski.

Mosnews, 13.01.2006, "Top parliamentarian proposes polygamy for whole Russia". – <http://www.mosnews.com/news/2006/01/13/russianpolygamy.shtml>

Interfax-BNS, 31.03.2006, "Venelaste meelest on vaimukaim poliitik Žirinovski".

Venemaa Riigiduum võttis 345 poolt- ja 53 vastuhäälega vastu seaduse, millega tagastatakse Ungarile Sárospataki kalvinistliku kolleegiumi 134 raamatut. Pärast Teist maailmasõda hoiti neid Nižni-Novgorodi raamatukogus. Ungari on taotlenud raamatute tagastamist 2002. aastast saadik.

Lenta.ru, 20.01.2006, "Россия вернет Венгрии вывезенные во время войны книги". - <http://pda.lenta.ru/news/2006/01/20/books/>

2006. aasta veebruaris võttis Venemaa Riigiduum 423 poolthäälega vastu järjekordse terrorismivastase võitluse tõhustamisele suunatud seaduse, mis lubab terroristide kaaperdatud lennukeid alla tulistada. Seadus, mille vastu hääletas üks parlamendiliige, lubab presidendil organiseerida terrorismivastaseid operatsioone väljaspool Venemaa territooriumi ning eriteenistusel jälgida telefonikõnesid ja elektronposti. Märtsis kiitis seaduse heaks ka Venemaa Föderatsiooninõukogu ning sellele kirjutas alla president Vladimir Putin. Uus seadus on tekitanud ärevust tsiviilendurites. Lennundustöötajad tegid presidendile pöördumise, milles rõhutatakse, et lendurite lisastress võib lennuohutusele halvasti mõjuda.

OfficerOutlook, 27.02.2006, " New Russian law would allow military to shoot down hijacked planes". - <http://www.officeroutlook.com/news/Security/967.htm>

Mosnews, 2.03.2006, "Russian pilots voice concern over plans to shoot hijacked planes". - <http://www.mosnews.com/news/2006/03/02/fliegerprotest.shtml>

Xinhua News Agency, 6.03.2006, "Putin signs new anti-terrorism legislation". - http://news3.xinhuanet.com/english/2006-03/07/content_4266977.htm

Venezuela

Venezuela Rahvusassamblee võttis vastu seaduse, millega muudetakse riiklikke sümboleid. Venezuela lipul on nüüdsest kaheksa tähte senise seitsme asemel ning vapil kappab hobune vasakule, enne liikus pead tagasi pöörav hobune paremale. Kaheksas täht lisati lipule väidetavalt Lõuna-Ameerika kunagise vabadusvõitleja Simón Bolívari soovi täitmiseks, kes esitas kaheksatähelise lipu kavandi 1817. aastal, kuid muutis selle ise hiljem ümber. Riigisümboolika muutmise algatas president Hugo Chávez, kes alates võimuletulekust 1998. aastal on kehtestanud uue põhiseaduse, reorganiseerinud rahvaesindusorganid ja andnud riigile uue nime - Venezuela Bolívari Vabariik. Opositsiooni esindajate sõnul kasutavad nad edasi vana lippu, sest see esindab demokraatiat ja vabadust.

Xinhua News Agency, 8.03.2006, "Venezuela parliament approves new flag, coat of arms". - http://news3.xinhuanet.com/english/2006-03/09/content_4279474.htm

Eesti Päevaleht, 18.03.2006, "Venezuela lipuvahetus tõi tüli majja".